Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Programma Luchtruimherziening

CRO Rotterdam

16 Juni 2022

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Ministerie van Defensie

LVNL

EUROCONTROL

Koninklijke Luchtmacht

Inhoud

- Stand van zaken
  - Besluitvorming
  - Inhoudelijke sporen
  - Vooruitblik voorkeursbeslissing
- Planuitwerkingsfase
- Onderlinge communicatie

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Stand van zaken

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Ministerie van Defensie

LVNL

EUROCONTROL

Koninklijke Luchtmacht

Politiek-bestuurlijke context

- Coalitie Akkoord
  - Stikstof, (ultra)fijnstof, geluidsoverlast, leefomgevingskwaliteit, veiligheid en woningbouw
  - Schiphol en daarbij Lelystad betrekken
  - Verduurzaming uit de Luchtvaartnota

- Aandachtspunten
  - Hubfunctie/vestigingsklimaat
  - Minder hinder
  - Besluit Lelystad Schiphol
  - Natuurvergunningen regionale luchthavens

Vooruitblik Voorkeursbeslissing

- Relatie met Luchtvaartnota en met Schiphol/Lelystad besluitvorming
- Concept VKB blijft overeind
  - Hoofdstructuur en Operationeel Concept (transitie aanpak)
- Aanpassingen
  - Meer nadruk op geluid en duurzaamheid
  - Nadere beschrijving ontwerp- en realisatiefase
  - Zienswijzeprocedure heeft input geleverd
- Vaststelling najaar 2022

Aanpassing hoofdstructuur

- Herinrichting zuidoosten
- Herinrichting TMA Schiphol/Rotterdam/Lelystad
  - Op basis van vaste routes en continue klimmen en dalen
- 4 naderingspunten voor Schiphol
  - Maken gebruik van vaste naderingsroutes met continu dalen mogelijk
  - Korter vliegen vanuit Europa
- Uitbreiding militair oefengebied in het noorden
- Omvorming militair oefengebied in het oosten 55x55km
- Stapsgewijze implementatie, start in 2023 met taskforce

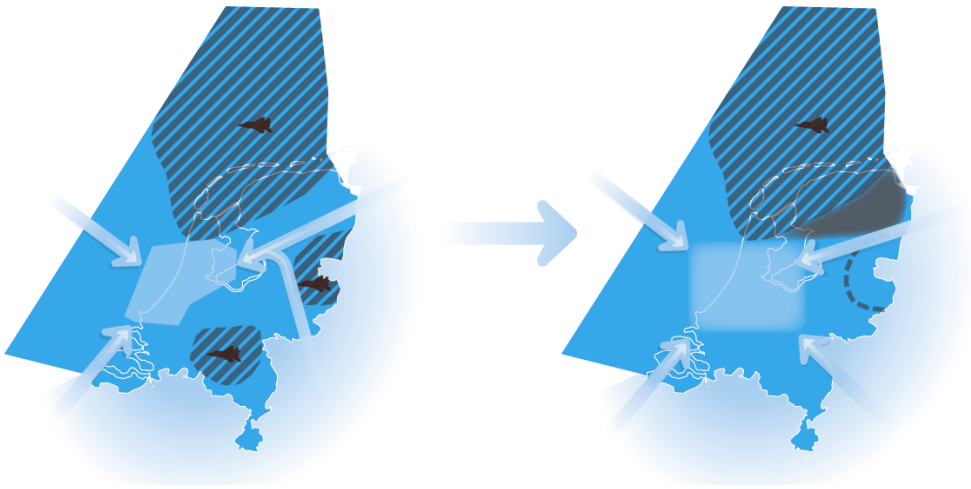

Update programma LRH – operationeel concept

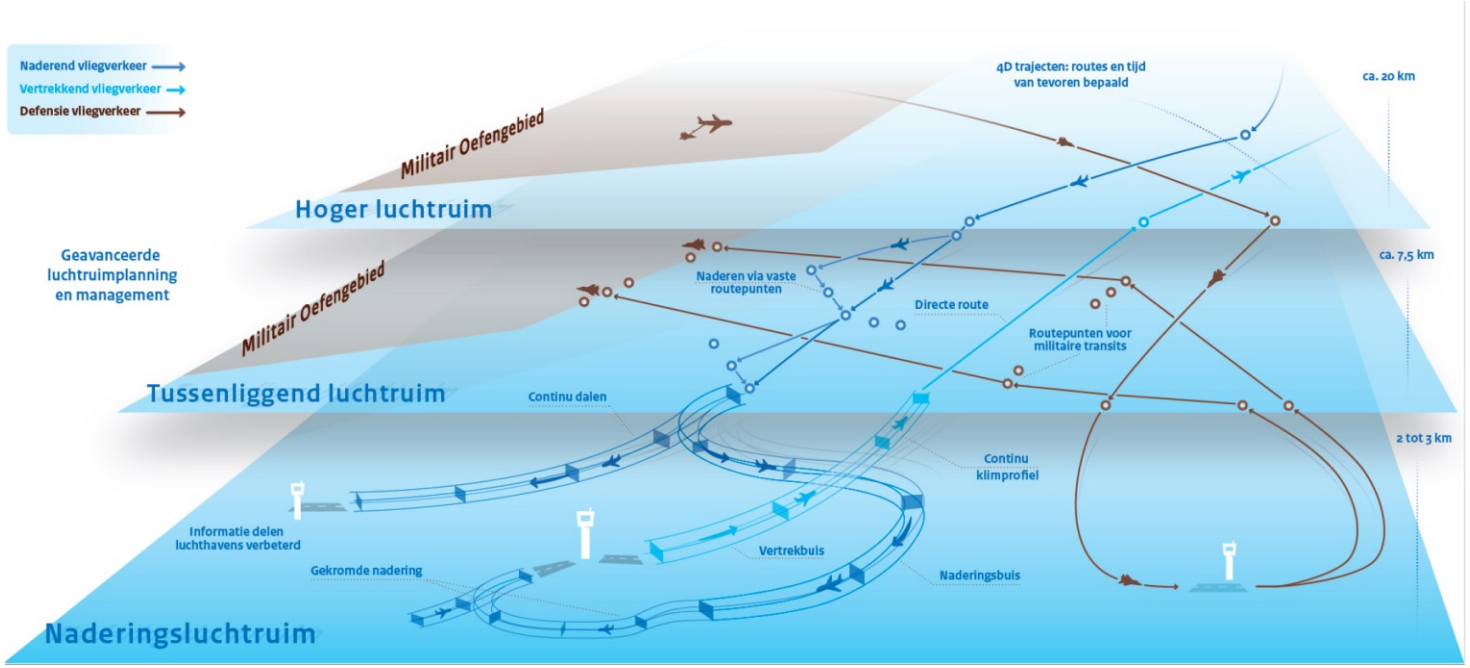

- Gericht op adaptieve en innovatieve doorontwikkeling van verkeersleidings-concepten en operationele vluchtuitvoering.
- In lijn met de Europese onderzoeksagenda in het kader van de Single European Sky (SESAR).
-
- Stapsgewijze implementatie richting 2035.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Ministerie van Defensie

LVNL

EUROCONTROL

Koninklijke Luchtmacht

Besluitvorming

- *April 2019: Startbeslissing*
- *Dec 2020: Publicatie ontwerp-Voorkeursbeslissing (VKB) en plan-MER*
- *Jan/feb 2021: Zienswijzenprocedure*
- *Apr 2021: Advies commissie m.e.r. op plan-MER*
- *Dec 2021: Voortgangsbrief LRH aan Tweede Kamer*
- Begin 2022: Verder werken aan reactienota, aanvulling plan-MER en definitieve VKB
- Zomer 2022: Voortgangsbrief
- Najaar 2022: Publicatie definitieve Voorkeursbeslissing met reactienota
- Eind 2022: Start Ontwerp- en Realisatiefase
- 2023: Integrale Programmabeslissing

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Start Ontwerp- en Realisatiefase

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Ministerie van Defensie

LVNL

EUROCONTROL

Koninklijke Luchtmacht

Uitwerking projecten

- Naar projectportfolio met regionale deelprojecten:
  - Nationale 1e stap: verruiming militaire mogelijkheden in het noorden (2023)
  - Ontwikkeling van een uitgewerkt ontwerp voor de hoofdstructuur
  - Uitvoeren van haalbaarheidsstudie naar mogelijkheden voor grensoverschrijdend oefengebied
  - Ontwikkelen van nieuw afhandelingsconcept inclusief vaste routes in de Schiphol TMA
  - Ontwikkelen transitieplan om bouwstenen in het Voorkeursalternatief te realiseren

Participatie Planuitwerkingsfase

- Huidige informele participatieaanpak is leidend (gebruikers, bestuurders en maatschappelijke organisaties)
- Regionale deelprojecten; per deelproject een participatieplan: wie, wanneer, waarover en hoe participeren? Stap naar bewoners/belangengroepen wordt gezet
- Plannen vooraf bespreken met participanten
- Afronding Planuitwerkingsfase: formele participatie (zienwijzen) op ontwerp-besluit

Deelprojecten en betrokken provincies regionaal verdeelt

- Uitbreiding bestaand noordelijk militair oefengebied
  - Drenthe, Friesland, Groningen
- Herinrichting naderingsluchtruim Schiphol e.a.
  - Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht, Flevoland, Gelderland
- Herziening zuidoostelijk luchtruim
  - Noord-Brabant, Limburg, Gelderland
- Omvorming bestaand militair oefengebied in het oosten (30x30)
  - Gelderland en Overijssel
- Gebiedsadviezen voor bovenstaande onderdelen gezamenlijk per deelproject of per Provincie.
  - Technische briefing mogelijk

Gebruikersparticipatie

Adviseren/meedenken/informeren

- Inbreng requirements voor ontwerpproces
- 5.11 procedure
- Periodiek bespreken van ontwerpdilemma’s i.r.t. requirements
  - Civiele klankbordgroep
  - Ieder kwartaal overleg met General Aviation/Drones/Luchthavens
- Input geven op weg naar belangrijke stappen en mijlpalen
- Deelname aan regionale werkateliers
- Website, informatiesessie achterban op verzoek

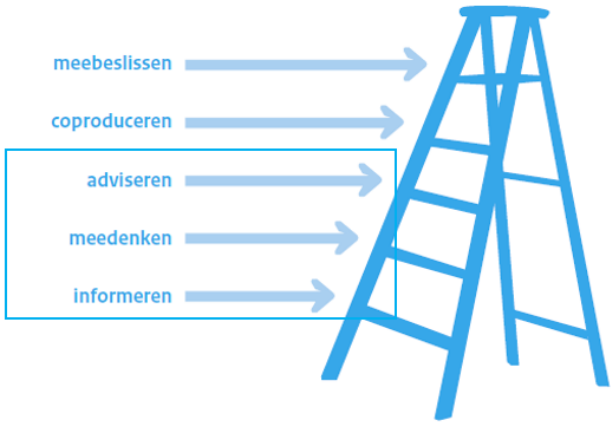

Vragen?

Voor meer informatie zie: www.luchtvaartindetoekomst.nl

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Ministerie van Defensie

LVNL

EUROCONTROL

Koninklijke Luchtmacht